

Ona tili va adabiyot

1. Imloviy jihatdan xato yozilgan soʻzlarni toping.
 A) eʻtiqod, kamolot   B) gʻalayon, tafakkur
 C) hotirjam, hunarmand
 D) intuluvchan, ustinsiz
2. Qaysi gapda ajratib koʻrsatilgan soʻz imloviy jihatdan xato yozilgan?
 A) Koʻklamda yashargan keksa tol ham hayot qoʻshigʻini aytmogʻda.
 B) Menda bir fikr tugʻildi.
 C) Qizlar kulushib gaplashishardi.
 D) Shovulladi tun boʻyi shamol.
3. Chiziqcha bilan yoziladigan soʻzlar qatorini aniqlang.
 A) rang//barang, top//toza
 B) aytgan//emish, tevarak//atrof
 C) qochdi//ketdi, jon//kuyar
 D) baland//parvoz, yakkama//yakka
4. Qaysi gapda tinish belgisi bilan bogʻliq xatolik mavjud emas?
 A) Samimiylik ham – xuddi husn va aql kabi ehson.
 B) Odamda tasavvur bor, xayoliga nimaningdir, yoki kimningdir suratini keltira oladi.
 C) Ey farzand oʻzingni mol jam qilishdan gʻofil tutma, ammo halollik bilan mol toʻplashga harakat qil.
 D) Dono boʻlmoq uchun donishmanddan ham, bilimsizdan ham oʻrganmoq kerak.
5. Qaysi javobda “Ravshan” dostoniga oid maʼlumot keltirilgan?
 A) Ushbu doston qahramoni akasidan arazlab Qalmoq yurtiga koʻchib ketadi.
 B) Ushbu doston qahramoni poyga, yoy tortish, tanga pulni urish va kurash shartlarini bajaradi.
 C) Ushbu doston qahramoni yorini qalpoq bozoridan qidiradi.
 D) Ushbu dostonda choʻponlar boʻrining ogʻzidan qutqarib olgan bolani Gurkiboy deb atashadi.
6. "Suv tekin" iborasiga zid maʼnoli soʻz qaysi javobda beilgan?
 A) narx   B) koʻp   C) arzon   D) qimmat
7. Qaysi gapdagi ajratib koʻrsatilgan soʻz “dastlabki” soʻzi bilan oʻzaro maʼnodoshlik hosil qila olmaydi?
 A) Voqea haqidagi birlamchi maʼlumotlarga asoslanib qolish ham toʻgʻri emas.
 B) Bu keng xonaga ilgari ham kirganman.
 C) Eng avval oʻqiganlarimiz ham shunday hikoyalar edi.
 D) Qishning ilk kunlaridayoq qor uchqunlay boshladi.
8. *Ularning yoni... ot choptirib, changitib oʻtish insonlik shaʼni... isnoddir.*
 Ushbu gapda nuqtalar oʻrniga qaysi kelishik qoʻshimchalarini qoʻllash uslubiy jihatdan toʻgʻri sanaladi?
 A) chiqish, joʻnalish   B) tushum, oʻrin-payt
 C) tushum, chiqish   D) chiqish, tushum
9. Qaysi gapda joʻnalish kelishigi qoʻshimchasining nooʻrin qoʻllanishi uchraydi?
 A) Biz oʻzimizda bor narsalardan har doim toʻgʻri foydalanishga harakat qilishimiz kerak, doʻstim.
 B) Odamzod nima uchun osmonga charaqlab yotgan yulduzlarni koʻrib, koʻngli zavqqa toʻladi?
 C) Yuz yil davomida bunyod qilingan narsalar bir soatning ichida barbod boʻlishi mumkinligiga ishondim.
 D) Beruniy qadimgi Xorazm madaniyati haqidagi asarida afsona va rivoyatlarga ham murojaat qiladi.
10. *Bu asarda shoir oʻzidan oldin yashab oʻtgan va oʻzi bilan bir davrda yashagan shoirlar ijodiga oid sheʼrlardan namunalar ...*
 Ushbu gapdagi koʻp nuqta oʻrniga qaysi birlikni qoʻllash uslubiy jihatdan toʻgʻri sanaladi?
 A) qilgan   B) ijod qilgan   C) berilgan
 D) keltirgan
11. Qaysi gapda inkor maʼnosini ifodalagan feʼl qatnashgan?
 A) Bu gapni akasiga bildirib qoʻymagan ekan.
 B) Berilgan ishlarni bajarmasdan qoʻymaydi.
 C) Bu quyma satrlar oʻquvchilar qalbida yashaydi.
 D) Bizda siz xohlagan kitoblardan yoʻq.

12. Qaysi gapda ajratib ko'rsatilgan so'z o'rin ma'nosini bildirgan?
- A) Bu gapdan ruhlangan yigitlar olg'a yurishibdi va manzilga yetib borishibdi.
 B) Sarvigulni podsho hammadan ko'proq sevar ekan.
 C) "Keyin u yoqqa o'tamiz", – deb o'ng tarafdagi oynavand uyga ishora qildi.
 D) Yigitlar birin-ketin xonaga kirib kelishdi.
13. *Odob shunday tojki, u aqlli farosatli odamlarning boshini bezab turadi.*
 Ajratib ko'rsatilgan so'zlar qaysi vosita bilan bog'lansa, gap mazmunan to'g'ri shakllanadi?
 A) yo ..., yo   B) ammo   C) na ..., na
 D) hamda
14. Otli so'z birikmalari berilgan javobni aniqlang.
- A) xorijiy mahsulot, keng imkoniyat
 B) muhokama qilmoq, tashkil etmoq
 C) muattar ifor, yo'li oydin
 D) Salima uchun, rivojlangan sari
15. *Biroq urralarni sevmaydi tilim, Urra demoqlikka qisiqdir tilim.*
 Ushbu she'riy parchadagi kesim(lar)ni toping.
 A) sevmaydi, demoqlikka   B) sevmaydi, tilim
 C) sevmaydi, qisiqdir   D) demoqlikka, qisiqdir
16. *Chindan g'alat erur dunyo ishlari, Miyang g'ovlab ketar o'ylagan sari.*
 Ushbu gap turini aniqlang.
- A) bog'lovchisiz qo'shma gap
 B) ergashgan qo'shma gap
 C) bog'langan qo'shma gap
 D) sodda gap
17. *Ushbu adabiy qahramon oilasi uchun o'zini javobgar hisoblaydi, ular och qolmasligi uchun har kuni tog'dan oziq-ovqat topib kelishga harakat qiladi, u nafaqat o'z oilasini ochlikdan asraydi, balki xalq boshiga kelgan qironni ham daf etadi, ya'ni ajdarni o'ldirib, obi hayotni xalqqa qaytaradi.*
 Ushbu ma'lumotda qaysi xalq dostonidagi voqealar bayon qilingan?
 A) "Ravshan"   B) "Kuntug'mish"
 C) "Alpomish"   D) "Rustamxon"
18. Alisher Navoiy "Sab'ai sayyor" dostonida Suhayl:
*"... Pahlavonliq ermas ul
 Kim, kishi makr birla urg'ay yo'l...
 Sen agar zohir etting itlikni,
 Men sanga ko'rguzay yigitlikni",* – deganida Jobirning qaysi xatti-harakatini nazarda tutadi?
- A) Jobirning o'z sipohidan ajralib qolgan Navdarni asir olganini
 B) Jobirning to'fondan talafot ko'rgan Nu'monni asir olganini
 C) Jobirning Mehrga oshiq bo'lib qolganini
 D) Jobirning Suhaylni jang paytida kemasini teshib qo'yib, hiyla bilan yengganini
19. Asqad Muxtorning "Chinor" romanida "*O'zini deb yashagan – o'lik*" deya qaysi adabiy qahramonning qilmishi nazarda tutilgan?
 A) Bektemir   B) Azimjon   C) Akbarali
 D) Ochil bobo
20. G'afur G'ulomning "Vaqt" she'rida qo'llangan Gerostrat nomi qanday badiiy-g'oyaviy maqsad uchun xizmat qilgan?
- A) insonlar ezgu ishlarni ko'proq nom taratish uchun qilishi kerakligini anglatish uchun
 B) insonlar hamisha yod etishi uchun har qanday mushkul ishni ham amalga oshira olish kerakligini anglatish uchun
 C) inson o'z nomining qanchalik ko'p ulug'lanishini xohlasa, shunchalik ulkan ishlarga qo'l urishi kerakligini anglatish uchun
 D) inson shuhrat taratish uchun biror buzg'unchilikka qo'l urishi noto'g'ri ekanligini anglatish uchun